

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre 10 frt.
Félévre 5 frt.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt.

Hirdetési díj:
öt hasábol petitor 5 krajczár. Nagyból terjedelmű s többiben megjelenő hirdeményeknél leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vetettek fel.

Debreczen, febr. 20.

(=) Még ma sem vagyunk azon helyzetben, hogy az osztrák és a magyar kormány tagjai közt folyó tárgyalások eredményéről végleges, pozitív megállapodásokat közölhessünk. Amny mindazonáltal már tény, hogy ezen megállapodások közel vannak a befejezéshez, és pedig, ha a jelek nem esznek oly irányban, a mely lehetőleg eleget tesz a magyar kormány ultimatum-képen felállított követeléseinek.

Vasárnap mindkét miniszterium, a maga kebelében foglalkozott az eddigi tárgyalások menetével. Tiszta Kálmán előadta a magyar kormánynak mind azt, a mi eddigi magatartására vonatkozott, s a kormány összes tagjainak helyeslésével találkozott.

Aztán meg lett állapítva a kormány megalakulásának feltétele, a mely azonban egy szövegezett, és az ő felsége előnközte alatt tartott közös minisztertanács által elfogadott egyezséghez van kötve. De a kormány a tárgya vállalkásra nézve nem nyilatkozott, mert a kérdéses szövegeztől oly határozott alakban ohajjja véglegesen megállapítani, hogy ahoz semmiféle elmagyarázás lehetősége hozzá ne férjen.

Mint bevégzett tényt közölhetjük, hogy már az osztrák nemzeti banknak nem szükséges több tárgyalás, valamint azt is, hogy az osztrák kormány hajlandó a paritás elvénél elfogadására.

A mi a kiegyezés módzatát illeti, arról ez idő szerint még nem lehet részletesen írni, csupán annyit szivárgott eddig a nyilvánosság elébe, hogy a paritás még lesz óva, — már tudniillik a mennyiben a szerződés létre jön; a magyar jegyforgalom egy minimális tételben, (körülbelül 55 millió) önálló lesz, sőt, az a magyar miniszterium által konstanzilandó szükséglet szerint esetről esetre szaporítható is lesz.

A magyar miniszterek közül ma még csak Tiszta és Szell vannak Bécsben s valószínű, hogy holnapra már ezek is visszakerülnek Budapestre.

A két kormány legutóbbi — szombati — közös tanácskozása arról, melyben a nemzeti bank képviselői nem vettek részt, ezeket jelenti a „N. fr. Pr.“. Két óra hosszat tárgyalták az osztrák és magyar miniszterek a legvitásabb differenzia-pontot, a paritás kérdését. Az eredmény, ha nem is definitív meggyezés, de mindenesetre a két kormány fellegelőtán lényeges közlekedés volt. Az értekezlet, elején magyar részről megújították a fellegelőtán tanács elnökségének vonatkozó ismeretes indítványát, a mely azonban, mint el nem fogadták, visszautasították. Az osztrák miniszterek több módosítást hoztak javaslataiba, melyek kivétel nélkül azt célozták, hogy a fellegelőtán tagjainak többségét szabálon választása a közgyűlés. A kérdés, vajon az alkormánytagok tagjai legyenek-e a fellegelőtánban, s vajon a kormányok nevezéseiket ki, ismét tárgyalás alá került, bárha a nemzeti bank a kormányt kinevezés ellen óvatosságot jelentett volt be, hogy az új bankrészlettel szemben is lehetőleg korlátoztassék a kormányok befolyása. A magyar kormány nem járult ugyan a ezt propagizálóhoz, de a konferencia végén mégis annyira közeledett a két fél egymáshoz, hogy a legközelebbi tanácskozás egyikén a meggyezés bekövetkezése valószínűvé vált.

Mindkét kormány külön minisztertanácsokat is tartott szombaton. Mindkét minisztertanács foglalkozott ugyan a bankkérdéssel, de csak az eddigi tárgyalások eredményét constatározta, a nélkül, hogy végleges határozatokat hozott volna.

A „Debreczeni Ellenőr“ t. rez. ja.

Lorrequer Henri vallomása.

Angol regény.
Tizenhatodik fejezet.
(Folytatás.)
Sokáig távol levén ezredemtől nagyon sokat kellett ezek viselt dolgairol halgatnom, és örömmel hallottam, hogy igen szép felszereléssel és ruhákkal ellátott színházuk van. Meggyezésenkör rögtön küldték a meghívót, melyben határozottan kitétek, hogy Lorrequer ur ezen és ezen szerepen fog fellépni. Ez engem nagyon meglepett, de annyira hozzá voltam már szokva azt tenni velem a mit akartak, hogy még csak meg sem kérdeztek, van-e kedvem fellépni vagy sem? Sőt azon kifogásomra, hogy a szerepet sem tudom, az órány nyugodtan válaszolt:

A „Tagbl.“ szerint király ő felsége fel-szólította Tiszta, vállalja el most már hivatalosan a kabine megalakítását. Tiszta kijelenté, hogy erre csak akkor vállalkozhatik, ha az osztrák kormány képes lesz feltüntetni helyt állani a léteendő megállapodásokért, azaz ha az osztrák kormányárt igenlő határozatot hozott. De minthogy kilitás van rá, hogy a tanszacionak kedvező eredménye lesz, felhívta miniszterársát Bécsbe, hogy az új kormányt bármely irányban bemutathassa az uralkodónak.

A bécsi Vaterland gr. Thun Leo tollából egy cikkét közöl új cím alatt: — „A magyar kiegyezés r. visiójáról.“ E cikkből, — mely a jelen bajainak orvoslása legnagyobb részét a törtenelem által már túlhaladott módoktól ajánl, a következő részeket közöljük: —

A kiegyezés hiányai szűlték természetesen a nyomot, mely felett ma itt és túlnan keseregnek, — mely Ausztria tekintélyét egész Európa előtt annyira csökkenté s a belbékét minden oldalról veszélyezteté. Valóban minden hazafi előtt a Lajthán innen és túl nem áll most más feladat, mint a 67-ki kiegyezésből az, a mi jó, fenntartani és továbbképezni, azt pedig, a mi benne hiányos, kijavítani. De e csél elérésére mindenekelőtt jóakarattal szükséges. S miként állunk e tekintetben Magyarországon? Némelyek panaszkoznak a magyar tartományok elidegenítésé felett a monarchiától, mások viszont arról biztosítanak, hogy az együvértartozás érzete a magyarok szívében sohasem volt oly éles, mint most. Egyik állítás sincs a levegőből kapva. Magyarország viszonyai az utolsó évtizedben sem anyagi, sem erkölcsi tekintetben nem javultak, s ezt a kiegyezés megkötésénél előzetten hibák okozták. A magyar szabadelvűség a magyar nagyhatalmi szédélegésnek szolgált. Ki így körülmények közt Magyarországon a birodalmi egység mellett szólalna fel, az „alkotmányos befolyását“ kockáztatná.

A kiegyezés javításának impulzusát tehát más oldalról kell várunk. A magyar törvény előírja, hogy miként intéztessenek el a közös ügyek. A delegációk tegeik azt, melyek a magyar korona s a többi királyságok országok hasonszámú képviselőit állítanak. Ezen, minden közös tanácskozás kizáró tárgyalásokat senki sem tekintheti a legcélszerűbbnek. A delegációknak oly testülettel való átváltatása, mint azt az októberi diploma kilitásba helyezte, elvitathatatlannul célszerűbb volna. De épen attól, a mi egy ősszparlamenthez hasonlítana, riadnak vissza a magyarok. De ennél sokkal fontosabbnak tartjuk a delegációk kompetenciájának szűkebbül megszorítását.

Oda kellene tehát mindenekelőtt vonatkozni, hogy a delegációk hatáskörébe ne csak az az ügyek, melyekre nézve a magyar törvény is elismeri annak szükségességét, hogy az ősszbirodalom minden részében egyenlő elvek szerint tárgyalassanak. E cél elérésére meg kellene nyerni az ősszbirodalom létezőket méltányló magyar hazafiainak, s kiknek be lenne bizonyítandó, hogy csupán arról, nem pedig centralizáló törekvésekről van szó. A ki Ausztria békés felgyógyulását óhajtja, annak kell készülvén lennie, hogy a delegációk kompetenciájának szűkebbül kiszűréséhez csak idővel érhető el. E közben azon ügyeket, melyek lényegük szerint birodalmi ügyek — bár Magyarország vonakodik azokat ilyenekül elismerni — a többi királyságok s országok képviselői közösen vitánknak meg. E célra egy évenként összeülő gyűlékezet — csak antichon parlament ne legyen — fog szükségesé válni.

Azonban gyökeres javulás mindaddig nem várható, a mi egy más lényeges feltétel nem teljesül. Szomorú viszonyok felett panaszkoznak Magyarországon s ezeknek gunyos megjelölésében a csilajthánok részéről nincs hiány. De a Lajthán innen jobban állnak-e a dolgok? Azt hiszik talán, hogy a legújabb budgetvitájuk képes volt Magyarországon tekintélyeket emelni? Vagy a krach szomorú következményeivel? Vagy a „szelid kulturbarcz“ s a felekezet nélküli iskola-szédelés? Vagy vég nélküli alkotmányzavaraink? — Mi az tehát, mivel a Lajthán innen Magyarországgal szemben büszkédkelhetnek? Minden a mi nálunk valóban jobb mint Magyarországon, mint kijelzett

ipar, több külső rend, napról-napra hanyatlók. Hogy Magyarországon sikeres propagandát csinálhassunk az együvértartozás eszméjének, előbb oly viszonyokat kellene teremteni a többi királyságokban és országokban, melyek a magyarok előtt irigylésre méltóknak tünnek fel. Ez pedig csakis a „visszavonhatlan“ októberdiploma értelmében történhetik, mely nem vét a magyar törvények ellen.

A házassági ügyi törvényjavaslat közelebb fog tárgyalás alá vétetni az osztrák birodalmi tanács urak házában. E törvényjavaslat tárgyalására számos egyháznagy érkezett már eddigélre is. Meg fognak ez alkalommal Thun Leo gr. vezérlete alatt jelenni a feuilaisok. Dr. Felder, Bécs város polgármestere a kötelező polgári házasság mellett fog szikra szállani. A küzelem a tárgy fontosságához mérten, bizonyosan nem csekély jelentőségű lesz.

Mi történik keleten?

Egy újabb távirat szerint Midhat pasa nyilatkozott, hogy semmiféle visszahívási parancs nem érkezett hozzá, sőt reménye sincs, hogy ilyesmi mostanában megtörténhessék, pedig itt volna az ideje, hogy ezen, a többiek felett kitmagasodó államférfi ismét kezébe vegye a porta ügyének vezetését, mert távozta óta bizony már eddigéle is igen sokat zavarodtak Konstantinápolyban a viszonyok. — A Konstantinápolyi viszonyok jelen állására vonatkozólag a következő híreket vettük: —

Igen rövid ideig tartott Edhem pasának nagyvezíri díszesége. Alig tizemnégy napig állt Edhem pasa a nagyvezíri székben s máris arra kerte a szultánt, hogy mentené őt fel a terhes állástól; vajlon e kerdelem önkényű jött-e avagy kenyserből tette-e azt, azt csak ezután fogjuk megtudni, de közel fekszik a feltevés, hogy Edhem pasának ambíciójában nem feledhetett a fontos nagyvezíri állást, mely a tevékenységre oly nagy tét nyit, egy pár napra elfoglalni — csupán azért, hogy ismét másnak adjon helyet. Valószínűbb, hogy Edhem pasa a török békepartján esett áldozatává, mely minden elkövet, hogy a felszínre jusson s hogy Damad pasát, a szultán tetszetlen sógorát juttassa a nagyvezíri székbe. Hiba ringatjuk tehát magunkat azon reményben, hogy Midhat pasa legközelebb vissza fog hivattni, mert az áramlat, mely jelenleg Konstantinápolyban uralkodik, alkotmányellenes s oly férfiak jönnek szóba a megüresedett nagyvezíri szék betöltésénél, kik még Midhat pasa idejében is mint ennek nyit elleni szerepeltek. — Ilyenek Savfet pasa, ki leghatározottabban ellenetzte Midhat reformtörekvéseit, s ki Mahmud Damad pasa mellett az ő-török part vezérének tekintetik, s Djedvet pasa, belügyminiszter, ki szintén nem állt Midhattal a legjobban. A felhivatalos „Pol. Corr.“ határozatlan megfogalmazja a külföldi lapok azon híreit, melynek fogva Midhat pasa Konstantinápolyba visszahívott volna, sőt hozzáteszi, hogy egyelőre ennek lehetősége teljesen ki van zárva. Ez természetesen, mert Midhat pasa bukása nemcsak személyi — de elváltozást is jelentett s mindaddig, míg Damad partjának tarthatatlansága s az országra nézve veszélyes volta tükeletesen be nem bizonyul, sőt sem lehet Midhat visszahívatására. A külföldi lapok még nem mondának le azon gondolatról, sőt egy bécsi lapból arról is értesülünk, hogy Midhat pasa, ki szándékáról, hogy az európai foforosokat meglátogassa, lemondott, mert ellenmond természetének, hogy magát nyilvános demonstrációk tárgyára tette, oly híreket vett Konstantinápolyból, melyek visszahívásának eshetőségére előkészítik. Azt ugyan kétségesnek tartjuk, hogy Midhat ezt eszben ismét nagyvezírré legyen, sőt valószínűbb, hogy ezen állásra Vefik pasa fog kinevezetni, de Midhat lesz azon feladat, hogy mint „tárcza nélküli miniszter“ döntő befolyást gyakoroljon a bel- s a külpolitikára. Midhat pasa visszahívásának előfeltétele természetesen Savfet pasának elbocsátása lenne.

Konstantinápolyban Midhat bukása óta igen változtak a dolgok. — Az új nagyvezír, Edhem pasa, nem áll állásának magaslátán. A lakosság előtt nincs folyése s a szultán környezeté előtt nincs tekintélye. Edhem pasa

Törökország álladalmi szervezete.

Ista Propper N. János.
Bírosági szervezet. Ulemek. Molláh — k. Meoleviet. Mufletis. Kádi. Naib. Mufti.
(Folytatás.)
A mi a seik-ül-izlam fősege alatt álló ulemek területét illeti, az ré-zint a vallás-kerköcsi biráskodást a világi törvénykezéssel és igazságszolgáltatással legelőbbben egybekapcsoló alapszeme természeténél, részint magának a testületnek a mohamedán államrendszerébe való viszonyánál s mai tényleges szerepénél fogva két, a gyakorlat terén egymástól külön álló rendet képez; nevezetesen: a bírói és papit. A bírói rend ismét két ágra

rendes viszonyok között szükségéből vihette volna ugyan az állam ügyeit, de arra sehojga se való, hogy ily viharos időkben kormányozza az államhajtót. Ezt mindenki tudja Konstantinápolyban s a magasabb államhivatalnokok nyilatnak hirdetik is. Ezért közlekednek látszik egy új nagyvezír-válság. Az új kormányt kinevezése óta minden tetteben csak a határozatlanság jellemzi. Legnagyobb gondja a lakosságok behívonyitani, hogy Midhat pasu öszeesküvő, lázító volt, s diktátor akart lenni.

Ezzel kapcsolatban még megemlítjük a „Fremdenblatt“ azon híret is, hogy a bécsi hivatalos török körökben mind sem tudnak Edhem pasa demissiójáról s Mahmud Damad pasa által leendő helyettesítéséről. — Ilyformán a nagyvezírre várható új változástól elterjedt hírek alapatlanok. Együttal a „Fremdenblatt“ is megerősíti azon hírt, hogy Midhat pasának visszahívása minden alapot nélkülöz, mintán Abdul Hamid mindéddig ily szándékot nem nyilatott.

Ha a „Pol. Corr.“ jól értesült, úgy legközelebb ismét török trónválság van kiútásban. A nevezett lap konstantinápolyi tudósítója ezeket írja: „Jó forrásból közlök önnel oly hírt, mely eshetőség sok kétfelre fog akadni; mindamellet igaz s logynak rá elkészülve, hogy nem sokára hallani fogunk Abdul Hamid szultán komoly betegségről. A betegség e pillanatban még csak keletkezésben van s az orvosok remélik, hogy urává lesznek. A jelek azonban azt mutatják, hogy Abdul Hamid ugyanazon hajban szenved, — mint testvére Murad.“

Ugyane lap értesülése szerint nem sokára elhagyja a sajtó a török vereskönyv. E könyv 400 negyedréti lapon 180—200 okmányt fog tartalmazni, melyek a hercegovinai zavarok kitörésétől a Midhat pasa bukásáig lefolyt időkre vonatkoznak. Ez utóbbi két nappal szünetelés előtt rendezte el a vereskönyv kimunkatását; azóta az új miniszterium beállította e munkát, de e reendetől újabb ismét előlított. A vereskönyv török nyelven is meg fog jelenni.

Jellemzi a kormányt az iránti tevékenységét azon hír, hogy a konstantinápolyi lapok reendetek kaptak, melynél fogva jövőre megújítják nekik Midhat pasáról írni. A rend-örökösök meg folyton fogják a bizonyítékokat, melyek Midhat pasa bűnössége mellett szólnak, de fáradozásait nem koronozza nagy siker. A Midhat ellen elrendelt vizsgálatot csak a forma kedvéért folytatják, s valószínűleg egészen el fogják ejteni.

A békeüldözések a porta s hüberes tartományai közt folytak. A külhatalmak s főképen Anglia, nagy sulyt fektetnek a béke létrejöttére. Az angol kormány azt hiszi, hogy ezáltal elvonatik Oroszországtól minden ürügy a háboru megindítására. A mellett, hogy a porta magatartásával általában meg vannak elégedve, több jel szől. Több kabinet kezdi belátni, hogy követkeiknek huzamosb távolléte Konstantinápolyból ily válságos időkben nem célravező. Néhány állam fei is akarja használni a legközelebbi alkalmat, hogy képviselőit ismét visszaküldje Konstantinápolyba. Ily alkalomnak fog tekintetni a békealkudozások sikeres folytatása a hüberes tartományokkal.

A mi az orosz körjegyzékre adandó választ illeti, valószínű, hogy az az orosz parlamentre a keleti kérdés felett megindítandó vitája után fog megadatni. Angliáé lesz ez irányban az elsőse.

Bem érdemjelét

Orbán Balázs báró — mint a ki Kossuth által erre megbízottat, elűllé a három-szék múzeum számára özevgy Cserey Jánosné, született Zathureczky Emilia asszonyt. Orbán Balázs ezt egy nagyrészt levél kíséretében tette, melyből a következőket idézzük: „En jól tudom — írja Orbán Balázs a többi között özev. Cserey asszonyt, — hogy ön szerény viszonyai közt módot talál arra, hogy hazáját felzárkóztassa az által, hogy Háromszéknek s a Székelyföld más vidékeinek is emléket készíten, régiségeit, nevezetesen kitartó tevékenység, nagy áldozatkészség és soha meg nem hállható önzóadással egybegyűjtve, azt Háromszéknek ajándékozta s ez által egy Székely-muzeumnak alapját veté meg. Ez egy nagy gondolatnak volt gyors végrehajtása, mert míg a férfiak ily intézmény szükségességének elméletével foglalkoztak; addig ön gyakorlatilag oldá meg a kérdést, s az igét testté változtatván, megtette azon egyszerű kezdeményezést, mely meggyőződésem szerint alapját fektetendő a nagyobb szabású kulturális mozgalomnak és fejlődésnek; mert csak az a nemzet fejlődés-és műveltség képes, mely multjának emlékeit megtudja becsülni, mely előképes teremteti azon előfeltételeket és szellemi eszközöket, melyek mult nagyságának fényét felragyogtatva, jövőnek legbiztosabb zálogát nyújtják. E zálogok egyik legbecsesbikét van szerencsém ezennel átűldeni.“ Orbán Balázs ezután kiemeli az érdemrend jelentőségét, amek Kossuth általi megküldetését, és így szól: „Háromszék nepe szolgáltatta Bem hadsergének legbesebb harcosait, kik nemcsak Szében bevételét segíté-elo, visszatartva az osztrák hadsereget egy részét, hanem a muzsika invasiókora a tömő-i szoros termopylei harcra, a kökosi hadban, Szépmezőn és Szemeránál vittv csatákban bátran, elszántan szembeállva a muszka fotóbarral, azt három hétig tartá vissza Erdély délkeleti

Ilyen formán lassankint eljött az idő a kitűzött előadásra.

Nekem az első felvonásban nem volt semmi dolgom és a terem egy volt berendezve, hogy öltöző-szobát csak egy függöny választotta el a színpadtól.

A darabban egy ifju leányka ábrándozik egy kertben, midőn fellegelőnyo megjelenik a helyett, hogy a várt kedves érkeznék meg.

A leányt ekkor azt kell mondani, hogy „miért jó ide alkalmatlankodni, s ez után a függöny legrópi.“

Azonban az illető ügytelensége miatt nemcsak hogy a függönyt nem eresztették le, de még azt is, mely öltöző-szobát elválasztotta, felvonták, s en öltözetenél ott álltam a közönség előtt, mely irtozatosan kacagásban tört ki, én pedig ész nélkül rohantam el a színpadról.

Zsombor, polgármester.
Antal.
asa.
a posta-
szomborber-
ontos és lel-
dása, vesése
szerszámát
gyűkek, tár-
lak a pi-
egvétele.
lakások.
legelőföld.
zei major
belsőse,
s mal-
debreczenh
akka!-ese-
holt több-
ad.
a, konyha-
a órák ki-
nyos áron,
szomborber-
on, akár
4.
25 kraj-
II.
sta épület.
Tiszta
oly ur
(ha-
ngék
meg-
mim-
álunk.
EK,
77.

születében. Az érdemjel díszében, mely örökíti a hős vezérnek emlékét, visszaszabadított hadserege kiválóbb hőseire; a háromszéki honvédekre. Ez emlékhöz illőbb helyet Háromszéki múzeumánál nem lehetne találni; az Kossuth Lajos által oda küldött; a történelmi elismerésnek legbecesebb és legmagasabb ki-jelentését képezi. Levele utóiratában Orbán a következőket mondja: „Kossuth nemcsak deményezése már is megtette hatását, mert szerencsés vagyok azt megszorítva nyújtani át, és pedig: egy ezüstbe foglalt csinos fakerezzel, mely azon hitből faragott, melyben Damjanich János, hovádtábornokjaink a legdühösebbé a halhatatlanság habérját elnyerte. E szerint tehát szabadságharcunk legnagyobb két hősenek emlék erejébe párosan jut a székesy múzeum birtokába. Tovább van szerencsém átküldeni údv. Makray László hovádtábornok hármasdíszű emlékére, melyet Bem altábornagy sajátkezűleg tűzött a hős ezredes mellére, kapcsolónak a Bem által sajátkezűleg aláírt erre vonatkozó emlékműnyval. Mind e három nagybecsű ereklyét öz. Makray László nagylelkűsége juttatja a székesy múzeum birtokába, mert székesy népünk háts elismerését méltán kiérdemli.”

A fennbéli levélben jelzett nagybecsű ereklyék mellett még más nagybecsű adományokban is részesült, a máris 6000 beces tárgyát magában foglaló Cserey Jánosné-féle székesy múzeum, mert Vasszy Gyula tanár ur, ezen múzeumnak kesély öre és rendezője — ki a Bem érdemkeresztjének átvételére tándult fel a fővárosba — Orbán Balázs társaságában meglátogatván Xantus Jánost, ő is nagylelkűleg megajándékozta szülőföldjének keletkezőben levő múzeumát, a következő beces tárgyakkal: 1) Egy páli számszkrít nyelven írt, Budaiha bibliaival, mely tálapot fa szeleire van karcolva, igen finom és ékes betűkkel; e remekmű a 18-ik században készült a siami királyi rendeletére. 2. Három db. siami pénz, egy réz, egy ólom, egy porcellánból. 3. Két db. kínai éremet egyik Krisztus előtti korból, másik folyó pénz. 4. A kínai történelem azon kézikönyvét, melyet a kínai közpantadókban használnak. 5. Egy nagyon finom festésű kínai képet. Ezeket felül megígérte Xantus, hogy mihielyt a Székely-múzeum rendezve, s a szükséges székelyekkel el lesz látva, indiai és csiga gyűjteményéből 40 dbot, érem- és csiga gyűjteményéből is fog juttatni a Székely-múzeumnak; Pulszky Ferenc is ígéretet tett, hogy a nemzeti múzeum duplájának kiosztásakor nem fog megelégedni a Székely-múzeumról, s másképen is hatható támogatását nagylelkűen felajánlotta. Ily pártfogók mellett a Székely-múzeum gyors kifejedésre jut. Még fel kell említenünk Bálint Gábor adományát is, mely áll egy mongol száma kalapból, 2 db. presélt mongol theatróból, 3 db. finom mongol füstölőből, 2 db. kínai ólom-éremből és utóirása két példányból. Ezeket kivül Vasszy több érdekes régi fegyvert s egyéb ritkaságokat vásárolt Egernél Cserey né megbízásából.

Vidéki hírek.

— Fadd község határában római mérföld-mutatót találtak, melyről Romer Floris azt állítja, hogy Krisztus születése után 236 évvel lett emelve. — Hosszúfalván a csángó nők női önképző-kört alakítottak. — Csermőri egy-

gazdag földbirtokos leánya az uradalom egyik ispánjával, kivel régibb idő óta gyöngéd viszonyba volt, de azt titkolnia kellett — meg-szokott. Régi történet, mely minden nap meg-újul. — A Csercsel féle rablásban, a vadászok szakasz Arad megye felé eső részének erdő-szélein rejtezik, s onnan inditnak támadásokat a falvak lakosai ellen. — Tenkeről nagy mennyiségben szállítják a tormát Bécsbe. — Bulyovszkyne közelebb a székesebővári szin-társulatnál fog föllépni. — Geröffy Andor szin-társulata elhagyta Szathmárt s Eperjesre utazik, Utközben játszaní fog egyen nagyobb városokban, így legelőször Nagy-Károlyban 4 előadást rendez, ezek közt Fatimta is elő-fordul.

Színházi szemle.

(Sz. J.) Pénteken, febr. 16-án ad-ott: „A velencei kalmár”; írta: Shakespeare.

Nagy kíváncsisággal néztünk az előadás elé, mert nagyon nagy ritkaság az, hogy sek-sz-piri előadás élvezetében részesülhessen közönségünk, s a hat hó óta tartó szünetében ez volt a második este, midőn a britt óriás örök-becsű műveinek egyik leg-zebbikeben gyönyör-ködhetünk. — A darabról magáról egészen szükségtelennek tartjuk a hosszas beszélgetést s ez alkalommal csakis az előadásra fogunk reflectálni, melyről előre is kijelentjük, hogy az sikerült volt annyit tekintetben, hogy vele a körülmények között megelégedve lehetünk. — Nem mondjuk azonban ezrei azt, hogy az elő-adás művészi színvonalán lett volna emelve, mert ellenkezőbe jönnék az igazsággal, de a szereplők törekvése iránti méltányosság meg-követeli, hogy érdemek szerint méltányoljuk játékukat. Legelőször Egressy Ákost kell felemlítenünk, ki Sylokát játszotta rendkívüli hatással, s őszintén szólva a mai előadás él-tető lelkje ő volt. Valóban jól esett látni mű-vészi játékát, mely magával ragadt, mely meg-hódította érzelmeinket. Nem napok, nem he-tek, de években kereszttel tartó komoly tanul-mányt tüntetett elő minden egyes jelenetben, s a minden részecskéjében művészi alakítás iránt a közönség és a színhírlők csak magzs-talással és elismeréssel nyilatkozhatik; és hogy a közönséget gyakran a legzajosabb tetszés-nyíl-vánúttá ragadta a művészi játék, azt talán a fentebbiek után szükségtelen is megjegyezni. Méltánylattal kell megemlékeznünk Tem es-váry n érno átgondolt és sok tanulmányt tanúsító játékáról is. Hahnelné és Gyón-gyóssy Etel kicsiny szerepekben helyes fel-fogással, és gyakorlatosságot igazolólak alkáltoztak. — Felemlítjük még Ferenczít, ki Antónió szerepében nagyon kielégítőleg játszott, to-vábbá Szathmár K.-t és Egri.

A többi mellékszereplő általán véve gyen-ge volt, a mi azonban nem emelkedett oly mértékig, hogy a főszereplő sikerét paralyzáta volna. — Közönség közep számmal.

(Sz. J.) Szombaton febr. 17-én Hopp Gyula kedves zen jü operettje „Morilla” került színre, igen sikerült előadással, s elég szép számú közönség előtt. A szereplők közt a legtöbb tetszést Nyilvay Irma aratta. Scholaszter Enyváry S. Németh és Szathmár A. igen jók voltak.

(Sz. J.) Vasárnap febr. 18-án szin-padunkon másodsor adatott a „Cseres-bó-r” népszimű Margitay Dezsőtől. — A mult-

alkalommal bővebben megemlékeztünk e nép-sziműről, midőn elmondottuk róla véle-ményünket, s midőn kifejezték atunk azon meg-győződésünket, hogy a darab eltagadhatatlan gyengye mellett is bír oly tulajdonságokkal, a melyekből fogva, különösen jó előadások mel-lett a közönség tetszését mindenkor megnyer-heti. A ma esti előadás is igen kitünő sike-rült. Nyilvay Irma játékát és minden egyes dala rendkívüli hatást idézett elő, s a fellé-kesült közönség a legviragosabb tapsokkal, ki-hívásokkal és ismételt tetszésekkel tüntette ki a kedvelt művészt. — Legfentetlenebb volt azonban a tetszés és fellekesültség nyilván-lása a „Temetésen láttalak meg legelőbb” című dal éneklése után, a mely dal oly kimagy-arzóhatatlanul mély érzellemmel oly igazán szív-ből s lélekből éneklé a kedves művésznő, mi-zerint nem csak ő, de a közönség is elérze-kenyült s végül szími nem akartó tetszés nyilvánítással fejezte ki elragadtatását. Kitünő volt még Szathmár Árpád, Deák Kata, Eg-ressy, Hahnelné és Gyöngyössy Etel. A Pol-tenyi pár alakítása méltóan sorakozott a töb-biekhez.

(Sz. J.) Hétfőn, febr. 19-én szin-padunkon először adatott „Házasság go-z-eróvel”, bohózat 3 felvben. Az előadást darab, mely telve van számos bohókás epizó-dal, közértesítet aratot. Meséje díchejba sz-erítva a következő: Bruchard Katalin (Deák Kata) megzadagodott baronfiarúsnak férje elűnt s azt híven, hogy meghalt, elfeledé a derék hitésártást, midőn áron férjhez is akar menni, de nem sikerül oly egyént találnia, ki kegyeire érdemesnek ítéltessen. Végre is egy bűt rendez, melyben megjelnek Barlon Lajos (Szathmár K.) gavalér is, kinek a baronfiarúsnó szép vallí annyira megtetszenek, hogy azt palam et publice — megcsókolja. Kata com-promittálva van s követeli, hogy vegye őt nőül a fiatal ember, de a ki ezt már azért is nem teheti, mert először menyasszonya (Gyöngyösi Etel) van, másodsor egy fogorvos (Egressy) nevével (Hahnelné) is gyöngéd viszonyban él. De a tízezer frank jóvódelemmel rendelke-ző magát compromittálva hívó baronfiarúsnó nem enged, s a gavalért mindenütt követi Elmegy utána a fogorvoshoz, elmegy a fiatal ember menyasszonyához, megjelenésével za-vartta, komikusá tevő a helyzetet. Végül ő is compromittálni akarja a fiatal embert, de ez nem sikerül, ekkor előkerül az ő kedves férje, kitesztáztatik minden, a fiatal ember nőül veheti menyasszonyát. A mese elég ér-dekes és vonzó, de a mi különösen tetszős-sé teszi a darabot, az az elmesélés kidöndölt bo-nyodalom, s a mulatságos helyzetek eredeti, bár néha túlságba menő esetelése.

A mi az előadást illeti arról mint kiválóan sikerültől kell megemlékeznünk. Legelő-ső helyen a darab hősnőjét Deák Katát kell kiemelnünk, ki ma különösen fényesen igazolta, hogy a komikai téren kitünő tehetség, s Bru-chard Katalin szerepét helyes felfogással, pompás humorral s általában véve kitünő adást, s minden egyes jelenetből kitünő, hogy szerepét szor-galmasan és nagy gondal tanulmányozta át. — Kitünő alak volt Egressy a fogorvos, szerepében. — Szathmár Árpád Hahnelné Gyöngyössy Etel Poltenyi s általában véve a többi szereplők is köztetszést nyerveg alkál-toztak. Végül felemlítjük Derzsi Irmat, ki kis szerepében igen és figyelemre méltóan játszott. — A szépszámm közönséget általános

derültébe hozta színészeink kedélyes játéka, s meglegedve hagyta oda a színházat.

Napi hírek.

— Rendkívüli bizottsági közgyűlés leend febr. 22-én délelőtt 9 órakor a város-ház kis tanácstermében, melynek a következő tárgyai lesznek: 1) A hortobágyi 1877. évi leigeltetési rendszabályok megállapítása. 2) A belső legelő felosztásáról illető intézkedések megtétele. 3) A bellegelőből a városnak jutott részletek beáradásáról jelentés. 4) A bellegelőből vásártéri s téglavető helyül jutott földek értékesítése. Debreczen, febr. 19-én 1877.

— Fényes esküvő tartott ma Nagy-Károlyban, hol is ma délután 3 órakor eskü-dtek egymásnak örök hűséget Rott Sámuel ur, a debreczeni kereskedő házak egyik legtekintélyesebbikének buzgó és igyekvő tagja és a kellemekben s bajokban gazdag, s művelt szel mű Róoz Izabella kisasszony. Az eskü-évő Debreczenből, Budapestről, Nagyvárad-ról és Miskolcra a nagy kiterjedésű Róoz család számos tagja, rokonsága és jóbarátjai jelentek meg, s az egybekelési ünnepelés tartását este 7 órakor a Kupfer szállóban fényes nász lakoma s tánczvizgalom fogja kö-vetni. A fiatal boldog pár a holnap déli vol-tattal érkezik haza a násznap egy részével Debreczenbe. Sirig tartó boldogság kísérlje a násza szerelemből kötött frigyét!

— Alapítvány a dévai realskola javára. G. Jelencl Pál ur, — a d-breczeni realskola ügybizgatója 25 forintot küldött be szerkesztésé, kázhöz, mint alapítványt a dévai realskola segélyezésére. — A midőn a nemes ügy nevében, a melyen tisztelt igazgató urnak néias köszönetnyilvánítjuk, hogy szerkesztésűnd kifejezést adunk azon hazafias önjánksnak, vajha az előlohódott magyarság érdekében tett lelkes felhívás ne lenne kiáltó szó a pusztában, hanem min. nagyobb eredmény korszorizza azon nemes törekvéseket, melyek legújabbban Kossuth Lajos nagy hazánk fiának pártoló figyelmét is felkeltették.

— Remmert Mártha feledhetetlen emlékü zongoraművésznők ma este Miskolczon lép föl, honnan Kassára utazik s itt is egyet-eny hangversenyt rendezvén. — csütörtökön este Ungváron fogja halatni nagyszerű művészi já-tékát Szombaton ismét Kassán leend. Ho-zzánk vasnap, azaz f. hó 25-én fog visszautazni, hogy nagybecsű ígérete szerint e hó 26-án még egy harmadik hangversenyben lépjen föl. E hangverseny a „Bika” nagy termében fog megtartani. Közönségünk, melyet művészi já-tékával meghódított, a legürtelmetlenebb vágy-gy óhaját új utólag hallhatni.

— Tánccsétel. A Debreczen város és környékén álmásöz 16-ik számú huszár-ez-red tisztí kara által e hó utolsó napján (28.) a Jónász-féle vendéglő helyiségeiben táncz-est ély fog rendeztetni. Ismerve a rendező derék tisztikar e téreni ügyességét, megva-gyongyözvde, hogy az igen kitünően fog sikerülni.

— A városi tanácshoz kérvényt nyujtott be, több széchenyi utcai lakos és házbirotkos melyben utcajók olyforma befásítást elren-delni kéremlék, mint az már a kisvárad ut-czán fogantatva lett. A tanács helyet adott a méltányos kérelemnek s utasította Csáky Gergely gazdasági tanácsnokot, hogy Török Pál erdőmesterrel egyttessen készítsenek egy

befásítási tervezetet, tegyenek jelentést arról, hogy a tervezett utcának egyenlő nagyságu és minőségű akácz fával való beültetése s a fák körülkerítése melybe kerül, s hogy vajjon van-e a szükségletnek megfelelő egyenlő akácz fa készletben, miután nem csak a kérelemző lakosok utcáját, de a város több főutczáinak befásítását is elrendelni akarja. — A fa-ültetés költségeit természetesen az illető la-kosok fogják viselni.

— Dr. Koos Gábor „Szerves vegy-tan” előadásait febr. 20-án déltán 5 órakor fogja megkezdni a vegytani tanterem-ben, mit nevezett előadás iránt érdeklődőnek ajánlunk figyelmébe.

— A Szombaton tartott hangverseny után a Jónász féle vendéglőben egy nagy és egy kis női kendő, továbbá egy mantill taátott, melyeket a tulajdonosok a nevezett vendég-lőben, jogaik beajazolása mellett bár mikor is át fognak vehetni.

— Penztári kimutatás a debreczeni fel-gymnastium tanuló ifjuság által a török sebes-sültek javára rendezett tánczvizgalommal egybékötött hangversenyről. — Összes bevétel 791 ft 10 kr. 1 db. arany 3 db. tallér kiadás 214 ft 95 kr. tehát tiszta jóvódelem 576 ft. 15 kr. 1 db. arany és 3 db. tallér. A felülfizetők névsorát holnap fogjuk közölni.

— Több rendbeli házi butorok, s egy igen kitünő szerkezettel bíró zongora elkötözés folytán szabad közből eladók péterfa-ut-czán a 966-ik számú ház alatt.

— A Leitner Ferdinánd féle esőd ügy-ben Budapestről azon értesítést vettük hogy az erre vonatkozó vizsgálatok vezetésével Ne-decz k. J. Odón budapesti törvényész bíró bizott meg. Felhívjuk az itteni karosultakat, hogy netalán igényekkel a nevezett vizsgáló bírónál jelentkezzenek. — Anyi már eddig is konstánstálva lett, hogy azon ísők a melyekből a közönség közt forgalomban levő részlet je-gyek ki vannak állítva, a bukkott birtokában nem tállathatók.

— Bolt feltörszi kísérletet követett el ne-hány ismeretlen tettes a mult éjjel cegléd-köteles utcán, hol a szabószobát alakított fészek-etni kezdiék, mit azonban a háznl lakók észrevehén. — az éjjeli madarakat elűzték.

— Tegnap, mint az uncozásias első nap-ján, a megvizgált hadkötélesek közül 29 egyén találtatott alkalmasnak a hadi sző-galatra.

— Az utcai csorda kutakra az általános legeltetés megszüntetésével semmi szükség nem lévén, azoknak elárverése elhatározottat, s annak fogantatására határidőül — e hó 25-ike d. e. 10. tűzetett ki. Az árverés a vá-rosház nagy tanácstermében tartatik meg.

Debreczeni Színház.
VI. Bérlet 14. szám.
Szerdán, 1877. febr. 21-én
adatik:
A VÉGRENDELET.
Czakó hírneves drámája.
Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

H I R D E T E S E K.

Fióküzlet Debreczen.
KUNZ JÓZSEF és TÁRSA
DEBRECZEN, m. k. sz. nagykereskedők, NAGY-VÁRAD
Bazár és Széchenyi-utca, Budapest, Sz. Lászlóter és Zoldfa-ut. szögletén.
Deák és Erzsébetter szögl.
AJÁNLJÁK GAZDAGON ELLÁTOTT
vászon-, pamut-, fehérnemű és divatáru raktárukat
legjuttányosabb, határozott árak mellett.

Vászon cikkek:
Valódi rumburgi, kreasz, irlandi, hollandi, sziléziai és 160—170 cm. lepedő vásznak, ugyszinte fehér és színes csinavot, kanavaszt, továbbá sávoilyozott és kamuka asztalteritékeket, káves-abrosz és csemegekendők, törülkö-zők és zsebkendők.

Pamut-áru cikkek:
fehér chiffon, percait, batist-clair, moll, linon, crepe-lisse, belés-mouszelin, virágos mouszelin és csipke-függönyök és függöny-zöveteket, színes ing-ruha és butor percalokat, továbbá zsinór és pique-velez zöveteket, belés-sírtínget és kroiszet.

Kész fehérnemű cikkek:
Férfingek, vászon, chiffon, vagy színes percaiból, lábravalok, közelők, gallé-rok, női ingek, percait és velez corsettek, szoknyák, kötők, fejkötők és haris-nyákat, ugyszinte mindennemű gyermek fehérneműket, kész ágyneműket (3 parna, 1 paplanlepedő). Egész kiházásitások legjuttányosabb árak mellett elővallaltatnak és saját budapesti gyárakban elkészittetnek.

Divat-áru cikkek:
Legújabb divatu szőr és selyem kelmékét, beszövött chalokat, gyapju, cach-mir és berlini kendőket, ugyszinte mindennemű gyasz-kelmékét és kendőket.

Ezenkívül még:
Nagyválasztéku gobelin ripsz és damasz butorszöveteket, ágy és asztalteri-tőket, finom vellour, szőnyegeket és ágylőket, pokrócok, paplan és matraco-kaik, valódi pottendorfi kőtopamut, ugymint mindennemű varró, selyem és czerznákat.
(61)

Ezer meg ezer hlögy
által mint félművelhetetlen bór-szépítőszér elismertett a hivatalosan megvizsgált artalmatlan, valódi **RAVISSANTE** du dr. Lejosse P A R I S.

Ezen világhírű szépítőszér pillanat alatt a legszebb, legtermészetes ifju arcszintet idézi elő, a bőrt fehérit, frissíti és finomítja, a légbehatásaitól védelmezi, elűvölt legrovidebb idő alatt színpót, májfoltokat, orrvörösséget s a bór minden tisztalanságait, s a ripsort, valamint minden kendőzöszert fölöslegessé tesz.

Magy eredeti párisi üvegek 2.00 Kis 1.50 Posta külfölden 20 korrall több.

Kapható val. minőségben Debreczenben: **GÖLL NÁNDOR.**
Miskolczon: dr. Csáky Szabó I. urak gyógy-szerházában.
Vidéki megrendelőket pontosan teljesíti a körponti székföldel raktár: **Schwartz Henrik**
Budapest, Mária-Teremcaus 9.

Érmelléki borok.
Tiszta minőségben és jutányos áron, 50 litertől (1 akó) kezdve nagyobb mennyiségben is kaphatók **Posszert Já-nosnál** Debreczenben, piacutca 1903. számmal háznál.
Vidéki rendelmények pontosan fo-ganatosítottanak.
(169) 7-?

Alulírottak tiszteletteljesen tudatjuk a nagyérdemű közönség-g-l, miszerint a **Posszert János** ur homokerti helyiségén, — hol előbb **Feischl Fülöp** ur faraktrára létezett — **Máramaros és erdélyi épület- és szerszámfa-kereskedést rendeztünk be.**

Midőn dusan ellátott raktárukat úgy az építómesterek, aszta-losok, kerékgyártók, pintérek, mint a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlani szerencsések vagyunk, tiszteletteljesen kérjük **mielőbbi megrendeléseiket;** és mi igyekezni, sőt fekötelelességünknek fogjuk tartani a bennük helyezett bizalmat, — úgy az **áruk jósága,** mint azok **árának mérsékelt számítása által** más alkalomra is kiérdemelni.

Magunkat beces pártfogásukba ajánlva maradunk teljes tisztelettel **Stern Herman és Reich Sámuel fakeskedők.**
(191.) 2—10.

Keresztetik.
Keresztetik egy gépész, ki egy a cepléssel, mint a gözmalom ve-zetésével járó teendőkben teljes jártassággal bír.
Évi fizetés: 600 frt készpénz; 6 köböl tiszta buza, 16 köböl rosz, 6 véka főzelék, 4 köblös tengeri föld, 2 mázsa só, 2 db marhatartás, 2 darab sertéstartás.

Értekezhetni személyesen vagy levél útján a fentirt feltételek igazoló bizonylatok előmutatása mellett Szunyogh Alberttel, Esztráiban. (U. p. Kis-Marja) (186) 3—3

Kiadó lakások.
Csapó-piacutca szögletén a 7. szám alatti háznál bére kiadó:
1. 1877. pünkösztől: az emeleten két utcazi s egy udvari szobából álló, s a **piacra szolgáló** lakosztály, konyhá-val, élés kamarával, pinczével és pad-lással ellátva.
2. minden órában, a csapóutcazi (175) 4—6

oldalon földszint egy üzleti helyiségül is használható utcazi szobából, egy ud-vári szobából s konyhából álló lakosz-tály, pinczével ellátva.
Értekezhetni alulírottal nagyjunt-czán, 1703. sz. a.
Debreczen, 1877. jan. 29.
Imre Gábor, ügyvéd.